

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 19 Ιουλίου 2021
(OR. en)

10942/21

Διοργανικός φάκελος:
2021/0230 (NLE)

RECH 360
COMPET 565
IND 206
EDUC 259

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Ιουλίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 407 final
Θέμα:	Πρόταση ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με ένα Σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 407 final.

σνημμ.: COM(2021) 407 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.7.2021
COM(2021) 407 final

2021/0230 (NLE)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ένα Σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Τα στοιχεία από τα 20 χρόνια υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE) καταδεικνύουν ότι, ενώ ο EXE έχει συμβάλει σε σημαντικά επιτεύγματα σε τομείς όπως οι ερευνητικές υποδομές, η ανοικτή επιστήμη, η διεθνής συνεργασία, η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην έρευνα και στην καινοτομία, ο κοινός προγραμματισμός και η κινητικότητα των ερευνητών, πρέπει να γίνουν περισσότερα.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία» [COM(2020) 628 final] προκειμένου να δημιουργηθεί ένας νέος Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας που να ανταποκρίνεται στη φιλοδοξία της επιτυχούς μετάβασης σε μια βιώσιμη, ψηφιακή και ανθεκτική Ευρώπη και της καλύτερης προετοιμασίας για το μέλλον.

Η ανακοίνωση του 2020 απαιτεί¹ την εμβάθυνση του EXE, με τη μετάβαση από τον συντονισμό των εθνικών πολιτικών σε μια βαθύτερη ολοκλήρωση των εν λόγω πολιτικών. Απαιτεί να κινητοποιηθούν τα κράτη μέλη γύρω από βασικές αρχές και αξίες, καθώς και να προσδιοριστούν τομείς προτεραιότητας για κοινή δράση. Αυτό είναι σημαντικό σε μια εποχή κατά την οποία απαιτούνται αυξημένη και πιο εστιασμένη εθνική χρηματοδότηση και μεταρρυθμίσεις, ιδίως ενόψει της πανδημίας, ώστε να επιταχυνθεί η διττή, πράσινη και ψηφιακή, μετάβαση.

Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν κυρίως εθνικές αρμοδιότητες και, κατά συνέπεια, η διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις εθνικές μεταρρυθμίσεις πολιτικής και στις εθνικές πρωτοβουλίες. Το Σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη καθορίζει κοινά συμφωνημένες αξίες και αρχές και προσδιορίζει τους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη θα αναπτύξουν από κοινού δράσεις προτεραιότητας, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την εφαρμογή του οράματος και των στόχων του νέου EXE.

Για να υποστηρίξει την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών του EXE, το εν λόγω σύμφωνο βασίζεται σε i) κοινές αρχές και αξίες της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία (E&K), ii) κοινούς τομείς προτεραιότητας για δράση, iii) επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούνται μέσω κοινά συμφωνημένων εθελοντικών στόχων και iv) μια απλουστευμένη διαδικασία συντονισμού και παρακολούθησης της πολιτικής. Η συγκέντρωση αυτών των στοιχείων σε μια ενιαία νομική πράξη θα επιβεβαιώσει εκ νέου την πολιτική δέσμευση των κρατών μελών να κινητοποιήσουν τις πολιτικές τους E&K προς την κατεύθυνση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, ιδίως τη διττή μετάβαση και την ανάκαμψη μετά την πανδημία. Θα καθοδηγήσει επίσης και θα επικαιροποιήσει τις νέες κατευθύνσεις πολιτικής και θα συμβάλει στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται.

¹ Στην ανακοίνωση COM(2020) 628 final προτείνονται τέσσερις στρατηγικοί στόχοι ώστε να διασφαλιστεί ότι ο νέος EXE είναι κατάλληλος για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων: i) προτεραιότητα στις επενδύσεις και στις μεταρρυθμίσεις, ii) βελτίωση της πρόσβασης στην αριστεία, iii) αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας στην οικονομία, iv) εμβάθυνση του EXE.

Ταυτόχρονα, το σύμφωνο θα στηρίζεται τις προσπάθειες της ΕΕ να δώσει διεθνώς το παράδειγμα και να προωθήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού με βάση την αμοιβαιότητα που στηρίζεται σε θεμελιώδεις αξίες, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την παγκόσμια προσέγγιση της έρευνας και της καινοτομίας².

Προτείνεται το σύμφωνο να λάβει τη μορφή ενιαίας μη δεσμευτικής πρωτοβουλίας, δηλαδή σύστασης του Συμβουλίου, ως αντανάκλαση της κοινής φιλοδοξίας να προχωρήσουμε προς έναν νέο ΕΧΕ.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η νομική βάση της παρούσας πρωτοβουλίας είναι το άρθρο 182 παράγραφος 5 και το άρθρο 292 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 292 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί να διατυπώνει συστάσεις και να αποφασίζει μετά από πρόταση της Επιτροπής σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι Συνθήκες προβλέπουν την έκδοση πράξεων μετά από πρόταση της Επιτροπής. Σύμφωνα με το άρθρο 179 της ΣΛΕΕ, η Ένωση έχει ως στόχο να ενισχύσει τις επιστημονικές και τεχνολογικές της βάσεις, με τη δημιουργία ευρωπαϊκού χώρου έρευνας στον οποίο οι ερευνητές, οι επιστημονικές γνώσεις και οι τεχνολογίες κυκλοφορούν ελεύθερα, να διευκολύνει την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητάς της, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της, καθώς και να προωθήσει όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες που κρίνονται αναγκαίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 181 της ΣΛΕΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη πρέπει συντονίζουν τη δράση τους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε να εξασφαλίζεται η αμοιβαία συνοχή των εθνικών πολιτικών και της πολιτικής της ΕΕ. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να λαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του εν λόγω συντονισμού, ιδίως πρωτοβουλίες για τον καθορισμό κατευθυντηρίων γραμμών και δεικτών, την οργάνωση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και την προετοιμασία των στοιχείων που είναι αναγκαία για την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να τηρείται πλήρως ενήμερο.

Το άρθρο 182 παράγραφος 5 παρέχει τη δυνατότητα συμπλήρωσης των δράσεων που προβλέπονται στο πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο, μέσω της δυνατότητας που δίνεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, να θεσπίζουν τα μέτρα που απαιτούνται για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Σκοπός του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας είναι η δημιουργία ενός χώρου όπου «οι ερευνητές, οι επιστημονικές γνώσεις και οι τεχνολογίες κυκλοφορούν ελεύθερα» (άρθρο 179 της ΣΛΕΕ). Ως πολυεπίπεδη πρωτοβουλία για τη διακυβέρνηση που υλοποιεί την προσέγγιση στο επίπεδο του συνόλου της διοίκησης, διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές ευθυγραμμίζονται σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλους τους τομείς πολιτικής, συνάδει με την αρχή

² COM(2021) 252 final.

της επικουρικότητας. Σέβεται την αρμοδιότητα των κρατών μελών σε αυτόν τον τομέα, ενώ στοχεύει στη διασφάλιση ότι η πολιτική έρευνας και καινοτομίας λειτουργεί σε στενή συνεργασία σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και παγκόσμιο) και εισάγει πρωτοβουλίες οι οποίες παρέχουν το μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες συνδέονται και αξιοποιούν εθνικές και περιφερειακές απαντήσεις πολιτικής. Συνεπώς, δεδομένου ότι η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι ανάλογες προς τους επιδιωκόμενους στόχους. Η πρόταση στηρίζει την επίτευξη των στόχων του νέου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Συμπληρώνει τις προσπάθειες των κρατών μελών για τη δημιουργία ενός ερευνητικού χώρου αριστείας με επίκεντρο τον ερευνητή, με βάση την αξία και με γνώμονα τον αντίκτυπο. Η πρόταση σέβεται τις πρακτικές των κρατών μελών και υιοθετεί μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που αντικατοπτρίζει τη διαφορετική οικονομική, χρηματοπιστωτική και κοινωνική κατάσταση των κρατών μελών, καθώς και την πολυμορφία των ερευνητικών συστημάτων και των αντίστοιχων ιδρυμάτων και οργανισμών. Αναγνωρίζει ότι οι διαφορετικές εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές συνθήκες ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαφορές ως προς τον τρόπο εφαρμογής της προτεινόμενης σύστασης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Οι απόψεις πολλών ενδιαφερομένων μερών συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο σειράς εκδηλώσεων. Συγκεκριμένα, το φόρουμ του EXE για τη μετάβαση (το οποίο συστάθηκε ως άτυπη ομάδα εμπειρογνομόνων της Επιτροπής) παρείχε συμβουλές στην Επιτροπή, επιτρέποντας έτσι τη συνεκτίμηση των απόψεων των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών με δομημένο τρόπο. Οι σχετικοί ενδιαφερόμενοι και οι κεντρικές οργανώσεις κλήθηκαν να μοιραστούν τις απόψεις τους (π.χ. σε συναντήσεις εργασίας στις 20 Απριλίου και 25 Μαΐου 2021), οι οποίες λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Διεξήχθη επίσης δημόσια διαβούλευση μεταξύ 15 Απριλίου και 13 Μαΐου 2021 ώστε να συγκεντρωθούν οι απόψεις του ευρύτερου κοινού.

Καθώς η πρωτοβουλία αυτή προβλέπεται στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία» [COM(2020) 628 final], βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο αναλυτικό έργο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν την ανακοίνωση για τον νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας [SWD(2020) 214 final].

- **Εκτίμηση των επιπτώσεων**

Δεν πραγματοποιήθηκε εκτίμηση των επιπτώσεων, καθώς στον συνοδευτικό χάρτη πορεία αναφέρεται ότι η εν λόγω πρωτοβουλία προβλέπεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία» [COM(2020) 628 final]. Επομένως, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο αναλυτικό έργο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν την ανακοίνωση για τον νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας [SWD(2020) 214 final].

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άνευ αντικειμένου

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Άνευ αντικειμένου

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**σχετικά με ένα Σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 182 παράγραφος 5 και το άρθρο 292, πρώτη και δεύτερη περίοδος,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία»³, στην οποία καθορίζει ένα νέο όραμα για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE) και ανακοινώνει την πρόθεση να προτείνει Σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία.
- (2) Στα συμπεράσματά του σχετικά με τον νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, τα οποία εγκρίθηκαν την 1η Δεκεμβρίου 2020⁴, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν το 2021 θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE και μοντέλο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης με στόχο την επίτευξη προόδου όσον αφορά τον νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.
- (3) Κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας συνέβαλε σε ορισμένα σημαντικά επιτεύγματα σε τομείς όπως οι ερευνητικές υποδομές, η ανοικτή επιστήμη, η διεθνής συνεργασία, η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην έρευνα και την καινοτομία, ο κοινός προγραμματισμός, οι σταδιοδρομίες έρευνας και η κινητικότητα των ερευνητών. Ωστόσο, η πρόοδος στις επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία (E&K) έχει πρόσφατα επιβραδυνθεί και πρέπει να γίνουν περισσότερα ώστε να αντιστραφεί αυτή η τάση.
- (4) Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι παγκόσμιες προκλήσεις, η διεθνής συνεργασία μέσω του EXE θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις προτεραιότητες των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης, να βασίζεται στην πολυμέρεια και στον στοχοθετημένο ανοικτό χαρακτήρα, καθώς και να προωθεί ισότιμους όρους ανταγωνισμού και αμοιβαιότητα που στηρίζονται σε θεμελιώδεις αξίες και κοινές συνθήκες πλαισίου.
- (5) Για να επιτευχθεί ένας EXE κατάλληλος για το μέλλον, είναι απαραίτητη η μετάβαση από την προσέγγιση συντονισμού σε μια βαθύτερη ολοκλήρωση των εθνικών πολιτικών. Ως εκ τούτου, η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένας νέος EXE για

³ COM(2020) 628 final.

⁴ 135673567135673567/20.

την έρευνα και την καινοτομία» απαιτεί την κινητοποίηση των κρατών μελών γύρω από βασικές αρχές και αξίες και τον προσδιορισμό κοινών τομέων προτεραιότητας για δράση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε μια εποχή κατά την οποία απαιτούνται αυξημένη και πιο εστιασμένη εθνική χρηματοδότηση και μεταρρυθμίσεις ώστε να επιταχυνθεί η διττή, πράσινη και ψηφιακή, μετάβαση και να υλοποιηθούν οι στόχοι της Συμφωνίας του Παρισιού, σε συμφωνία με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

- (6) Είναι απαραίτητο ένα κοινό σύνολο αρχών και αξιών ώστε να επιβεβαιωθούν εκ νέου οι στέρεες βάσεις για την έρευνα και την καινοτομία στην Ένωση, υπογραμμίζοντας τη σημασία των αξιών (δεοντολογία και ακεραιότητα, ελευθερία της επιστημονικής έρευνας, ισότητα των φύλων και ίσες ευκαιρίες), καθορίζοντας καλύτερες συνθήκες εργασίας (ελεύθερη κυκλοφορία ερευνητών, γνώσεων και τεχνολογιών, επιδίωξη της αριστείας, δημιουργία αξίας) και ενισχύοντας τη συνεργασία (συντονισμός, συνοχή, δέσμευση, παγκόσμια προβολή, συμμετοχικότητα, κοινωνική ευθύνη).
- (7) Οι από κοινού συμφωνηθέντες τομείς προτεραιότητας θα πρέπει να αποτελούν σαφή ένδειξη για τους ενδιαφερόμενους όσον αφορά τους τομείς και τις δράσεις που η Ένωση και τα κράτη μέλη της θεωρούν κοινές προτεραιότητές τους και όπου δεσμεύονται να συνεργαστούν, δημιουργώντας ένα σταθερό πλαίσιο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους δημόσιους χρηματοδότες, τους ιδιώτες επενδυτές και τους φορείς με υψηλές επιδόσεις.
- (8) Προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιβεβαιώσουν εκ νέου τον στόχο της επένδυσης του 3 % του ΑΕΠ της ΕΕ σε έρευνα και ανάπτυξη και να τον επικαιροποιήσουν ώστε να αντικατοπτρίζει τις νέες προτεραιότητες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου ενός νέου στόχου προσπάθειας του δημόσιου τομέα της ΕΕ που αντιστοιχεί στο 1,25 % του ΑΕΠ, τον οποίο τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτύχουν έως το 2030 με συντονισμένο τρόπο, με σκοπό τη μόχλευση και την παροχή κινήτρων όσον αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να δεσμεύσουν εθελοντικά το 5 % της εθνικής δημόσιας χρηματοδότησης της έρευνας και ανάπτυξης για κοινά προγράμματα και ευρωπαϊκές συμπράξεις έως το 2030. Τα κράτη μέλη που υπολείπονται του μέσου όρου της Ένωσης σε επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης ως ποσοστό του ΑΕΠ θα πρέπει να κατευθύνουν τις επενδυτικές τους προσπάθειες στην αύξηση κατά 50 % των συνολικών επενδύσεών τους σε έρευνα και ανάπτυξη τα επόμενα 5 έτη.
- (9) Η ενίσχυση του EXE απαιτεί στενότερη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη θέσπιση ενός απλουστευμένου συστήματος παρακολούθησης και συντονισμού για αμοιβαία μάθηση και ενισχυμένο διμερή διάλογο.
- (10) Θα πρέπει να διασφαλιστεί ο συντονισμός των ενωσιακών και εθνικών επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων προκειμένου να ενισχυθούν τα εθνικά συστήματα έρευνας και καινοτομίας και να αυξηθεί ο αντίκτυπός τους σε επίπεδο Ένωσης: αν και οι εθνικές πολιτικές έρευνας και καινοτομίας καθοδηγούν την ανάπτυξη των εθνικών συστημάτων ως προς τους εθνικούς στόχους, συμβάλλουν επίσης στους στόχους του EXE και σε άλλες κοινές προτεραιότητες της Ένωσης σε στρατηγικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

1. ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

- (1) Να συμφωνήσουν ένα κοινό σύνολο αξιών και αρχών για την έρευνα και την καινοτομία στην Ένωση, όπως ορίζεται κατωτέρω, και να τις εφαρμόζουν στα εσωτερικά τους συστήματα έρευνας και καινοτομίας, σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτές οι αξίες και αρχές θα πρέπει επίσης να προωθούνται από τα κράτη μέλη και την Ένωση στις αλληλεπιδράσεις τους με τρίτες χώρες προκειμένου να επιτευχθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και κοινές συνθήκες πλαισίου.

Υποστήριξη αξιών

- α) **Δεοντολογία και ακεραιότητα της έρευνας και της καινοτομίας:** οι ερευνητές, οι ερευνητικές διαδικασίες και το σύστημα έρευνας και καινοτομίας συνολικά θα πρέπει να συμμορφώνονται με αυστηρούς κανόνες και πρακτικές δεοντολογίας και ακεραιότητας, οι οποίοι αποτελούν το θεμέλιο της υπεύθυνης και αξιόπιστης έρευνας χωρίς αθέμιτες επιρροές, προαπαιτούμενο για την επίτευξη αριστείας, και στηρίζουν την ευθύνη των ερευνητών ώστε να προφυλάσσονται από προκαταλήψεις και μεθοδολογικές απλουστεύσεις·
- β) **Ελευθερία της επιστημονικής έρευνας:** στο πλαίσιο μιας ερευνητικής νοοτροπίας εγγενούς στον ΕΧΕ, και ως απαραίτητη προϋπόθεση ώστε οι ερευνητές να καθορίζουν ελεύθερα τα ερευνητικά ερωτήματα, τις θεωρίες και τις μεθόδους τους κατά τρόπο ανοικτό και ασφαλή και να παράγουν, να μοιράζονται και να διαδίδουν γνώσεις, δεδομένα και άλλα αποτελέσματα·
- γ) **Ισότητα των φύλων και ίσες ευκαιρίες:** περιλαμβάνεται η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε ερευνητικές ομάδες σε όλα τα επίπεδα και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο περιεχόμενο της έρευνας και της καινοτομίας, λαμβάνεται δε υπόψη η πολυμορφία υπό την ευρύτερη έννοια, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της πολυμορφίας ως προς το φύλο, της εθνοτικής και κοινωνικής πολυμορφίας, των ατόμων με αναπηρία και της καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων·

Καλύτερες συνθήκες εργασίας

- δ) **Ελεύθερη κυκλοφορία:** των ερευνητών και του προσωπικού υποστήριξης, των επιστημονικών γνώσεων και των τεχνολογιών· κάτι τέτοιο συνεπάγεται την ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων, δεδομένων και εργαλείων όσο το δυνατόν νωρίτερα, ιδίως μέσω πρακτικών ανοικτής επιστήμης, ελκυστικές και αξιοκρατικές σταδιοδρομίες, αναγνώριση των δεξιοτήτων των ερευνητών και του τεχνικού προσωπικού, ενίσχυση των συνθηκών πλαισίου για την κινητικότητα των ερευνητών και ενθάρρυνση των ανταλλαγών μεταξύ ακαδημαϊκού και βιομηχανικού τομέα (καθώς και άλλων τομέων), αλλά και τη διάδοση της καινοτομίας και της ανοικτής πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές, τεχνολογικές υποδομές και τις υπηρεσίες τους·
- ε) **Επιδίωξη της αριστείας:** αυτό σημαίνει δέσμευση για προγραμματισμό, διενέργεια ή υποστήριξη έρευνας της υψηλότερης δυνατής ποιότητας, με

στόχο την επίτευξη και την επιβράβευση της αριστείας ως προϋπόθεσης για επιστημονικό, τεχνολογικό, οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό αντίκτυπο, καθώς και την επέκταση της συνολικής βάσης γνώσεων της Ευρώπης. Τούτο συνεπάγεται ότι η δημόσια στήριξη για την έρευνα και την καινοτομία θα πρέπει να στοχεύει στην επιλογή και τη χρηματοδότηση ιδεών υψηλής ποιότητας —η ποιότητα συνεπάγεται ότι η έρευνα είναι παγκόσμιας κλάσης, παράγει ανοικτά, επαληθεύσιμα και αναπαραγώγιμα αποτελέσματα και διεξάγεται μέσω διαφανών ερευνητικών διαδικασιών και μεθοδολογιών και μέσω διαχείρισης της έρευνας που επιτρέπει τη συστηματική επαναχρησιμοποίηση προηγούμενων αποτελεσμάτων. Το σύστημα αξιολόγησης της έρευνας —για την έρευνα, τους ερευνητές, τις ομάδες και τα ιδρύματα— θα πρέπει να συμμορφώνεται με αυτήν την αρχή και να ανταμείβει αναλόγως την ποιότητα· η δημόσια στήριξη θα πρέπει να επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της έρευνας «που προκαλεί η περιέργεια» και της «προσανατολισμένης στην αποστολή» έρευνας·

- στ) **Δημιουργία αξίας:** αυτό σημαίνει αύξηση του αντικτύπου της έρευνας και της καινοτομίας μετασχηματίζοντας την ηγετική θέση της Ευρώπης στη δημιουργία γνώσεων σε σχετικά και βιώσιμα προϊόντα, υπηρεσίες, διαδικασίες και λύσεις που στηρίζουν την ευημερία των πολιτών, την οικονομική ευημερία, την ανοικτή καινοτομία, την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την ανοικτή στρατηγική αυτονομία· συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, εργασία σε διάφορες πολιτικές, ενθάρρυνση ισχυρότερης διασύνδεσης μεταξύ παραγόντων ως προς τη διεπιστημονική και διατομεακή συνεργασία και προώθηση της βασικής έρευνας που διεξάγεται με πρωτοβουλία του ερευνητή και του ρόλου της στη δημιουργία ρηζικέλευθων ανακαλύψεων και στην ανάπτυξη μιας ευρείας βάσης γνώσεων·

Συνεργασία

- ζ) **Συντονισμός, συνοχή και δέσμευση:** όπου τα κράτη μέλη μεταφέρουν την ευρωπαϊκή διάσταση στις εθνικές πολιτικές έρευνας και καινοτομίας και διασφαλίζουν την εθνική συμμετοχή και δέσμευση για την επιτυχή εφαρμογή των προτεραιοτήτων του EXE. Τα κράτη μέλη, με τη βοήθεια της Ένωσης, συντονίζουν τις πολιτικές και τα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας τους σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας συμπληρωματικότητα με τα προγράμματα-πλαίσια της ΕΕ για την έρευνα και καινοτομία, διευκολύνοντας έτσι τη διακρατική συνεργασία στον EXE, αλλά και κατευθύνουν άμεσες επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία και μεταρρυθμίσεις προς την επίτευξη του EXE και επιταχύνουν την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση·
- η) **Παγκόσμια προβολή:** τα κράτη μέλη συμμετέχουν σε αμοιβαία επωφελείς συνεργασίες και κοινές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας με εταίρους από τρίτες χώρες και περιφέρειες, βάσει των αξιών της Ένωσης και των αρχών που καθορίζονται στο παρόν σύμφωνο, στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις·
- θ) **Συμμετοχικότητα:** τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό του EXE προκειμένου να είναι ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο· κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες με

χαμηλότερες επιδόσεις θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να αυξήσουν την απόδοση και το μέγεθος των οικείων συστημάτων έρευνας και καινοτομίας και να αναπτύξουν τις ικανότητές τους, τόσο σε ανθρώπους όσο και σε υποδομές, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας συνέργειες μεταξύ της εθνικής τους χρηματοδότησης και των ενωσιακών πόρων. Θα πρέπει να στηριχθούν προσπάθειες σε επίπεδο Ένωσης για τη σύνδεση φορέων έρευνας και καινοτομίας από περιφέρειες χαμηλότερων επιδόσεων με άριστα ευρωπαϊκά δίκτυα σε ολόκληρη την Ένωση·

- ι) **Κοινωνική ευθύνη:** στην προσπάθεια να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας για επέκταση των συλλογικών ικανοτήτων και επίτευξη μεγαλύτερου κοινωνικού αντικτύπου και να αυξήσει την εμπιστοσύνη στην επιστήμη και στην καινοτομία με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών, τοπικών κοινοτήτων και πολιτών στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή πολιτικών έρευνας και καινοτομίας, αλλά και διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές είναι ευέλικτες και ικανές να προσαρμόζονται σε απροσδόκητες προκλήσεις.

2. ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ

- (2) Να συμφωνήσουν τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας για κοινή δράση προς στήριξη του EXE, βάσει των οποίων θα σχεδιαστούν και θα συμφωνηθούν μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών οι δράσεις στο θεματολόγιο πολιτικής του EXE. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν στενή ευθυγράμμιση με τις κοινώς συμφωνημένες αξίες και αρχές για την έρευνα και την καινοτομία στην Ένωση, καθώς και την κατάλληλη στήριξή τους, όπως αναφέρεται στην παρούσα σύσταση:

Εμβάθυνση μιας πραγματικά λειτουργικής εσωτερικής αγοράς γνώσης

- α) **Ανοικτή επιστήμη:** Να υποστηρίξουν μια πραγματική νοοτροπία ανοικτής επιστήμης σε ολόκληρη την Ένωση, μεταξύ άλλων με τη συνεκτίμηση της ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και ερευνητικά δεδομένα⁵ και με τη διάδοση και χρήση των αρχών και πρακτικών της ανοικτής επιστήμης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις επιστημονικές και πολιτιστικές διαφορές, συμπεριλαμβανομένης της πολυγλωσσίας, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανοικτής επιστήμης και αναπτύσσοντας και ολοκληρώνοντας περαιτέρω τις υποστηρικτικές ψηφιακές υποδομές και υπηρεσίες·
- β) **Ερευνητικές υποδομές:** Να αναπτύξουν περαιτέρω την ανοικτή πρόσβαση και την καλύτερη αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υποδομών, της ενοποιητικής λειτουργίας τους στο οικοσύστημα γνώσης και καινοτομίας και των δυνατοτήτων τους στη δημιουργία συμπράξεων και στη συγκέντρωση πόρων, καθώς και της σύνδεσης με το ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης. Με τον τρόπο αυτό θα βοηθήσουν την ευρωπαϊκή επιστήμη να ανταγωνιστεί παγκοσμίως, να συμβάλει στη μείωση του χάσματος έρευνας και καινοτομίας και να προωθήσει τη συμμετοχικότητα στον EXE· κάτι τέτοιο θα απαιτήσει,

⁵ δηλαδή, ακολουθώντας την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου».

μεταξύ άλλων, τη χρησιμοποίηση ενός ευρύτερου φάσματος πηγών χρηματοδότησης για κορυφαίες παγκοσμίως ερευνητικές υποδομές και τη διερεύνηση νέων τρόπων χρηματοδότησης της διακρατικής και εικονικής πρόσβασης·

- γ) **Ισότητα των φύλων, ίσες ευκαιρίες και συμμετοχικότητα:** Να υποστηρίξουν την ευρύτερη συμμετοχή των γυναικών στην επιστήμη και την καινοτομία και να εργαστούν για την εξάλειψη των ανισοτήτων ανεξάρτητα από το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό·
- δ) **Σταδιοδρομίες και κινητικότητα των ερευνητών και σύστημα αξιολόγησης της έρευνας και ανταμοιβής:** Να προσδώσουν μεγαλύτερη αναγνώριση στις σταδιοδρομίες των ερευνητών, να τις καταστήσουν πιο ελκυστικές και να παράσχουν στους ερευνητές την κατάρτιση και τις δεξιότητες που απαιτούνται ώστε να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες του ρόλου του ερευνητή σε ολόκληρη την Ένωση· με την αξιοποίηση και τη διασφάλιση συνοχής με καταλυτικής σημασίας προγράμματα όπως οι δράσεις Marie-Sklodowska-Curie, αυτό θα επιτευχθεί με τη δημιουργία σταθερών, ελκυστικών, υποστηρικτικών και διαφανών συνθηκών εργασίας και απασχόλησης χωρίς αποκλεισμούς και με την παροχή σαφών και γνωστών προοπτικών σταδιοδρομίας και καθοδήγησης ώστε να γίνονται συνειδητές επιλογές σταδιοδρομίας· να ενισχύσουν την ισόρροπη κυκλοφορία των ερευνητών σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και σε διάφορους τομείς και δημόσιες διοικήσεις· να αυξήσουν την ελκυστικότητα για τα talenta από τον υπόλοιπο κόσμο. Να αναπτύξουν περαιτέρω τα ισχύοντα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας για την έρευνα, τους ερευνητές, τις ομάδες και τα ιδρύματα προς επιβράβευση της ποιότητας, του αντικτύπου, των πρακτικών ανοικτής επιστήμης, της ηγετικής θέσης, καθώς και της αφοσίωσης στην κοινωνία και της συνεργασίας με τη βιομηχανία· να εξετάσουν ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών αποτελεσμάτων και δραστηριοτήτων και να προσφέρουν ποικίλες προοπτικές σταδιοδρομίας. Τα συστήματα ανταμοιβής θα πρέπει να δίνουν τη δέουσα προσοχή στη διασφάλιση της διαφάνειας και στην αποφυγή των προκαταλήψεων, των διακρίσεων και της άδικης μεταχείρισης. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί διαφάνεια ως προς αυτό μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών·
- ε) **Αξιοποίηση γνώσεων:** Να αυξήσουν τη συνεργασία και τις διασυνδέσεις μεταξύ παραγόντων έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν είναι επί του παρόντος ενεργοί, και να συντονίσουν καλύτερα τις πολιτικές και τα προγράμματα σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ιδίως μέσω πλαισίων αξιοποίησης της γνώσης, αφομοίωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, αναβάθμισης των δεξιοτήτων και διαχείρισης των στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- στ) **Παγκόσμια δέσμευση:** Να αναπτύξουν μια συνεκτική παγκόσμια στρατηγική δέσμευσης και κοινά εργαλεία με την προώθηση κοινών ευρωπαϊκών αξιών και αρχών για την έρευνα και καινοτομία όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία και με την αξιοποίηση της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής έρευνας· να διασφαλίσουν τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης στον τομέα της επιστήμης και της καινοτομίας, διατηρώντας παράλληλα την ανοικτή

οικονομία· να προωθήσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού και αμοιβαιότητα που στηρίζονται σε θεμελιώδεις αξίες· να προωθήσουν τις συμπράξεις έρευνας και καινοτομίας και να ενισχύσουν τη συνεργασία με τρίτες χώρες και περιφερειακούς οργανισμούς.

Από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η διττή, πράσινη και ψηφιακή, μετάβαση και αύξηση της συμμετοχής της κοινωνίας στον EXE

- ζ) **Δράσεις του EXE βάσει προκλήσεων:** στις οποίες η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών, των πόλεων και των δήμων τους, συνεργάζονται στενότερα για να πρωτοστατήσουν στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή πιο ανθεκτικών και βιώσιμων τομεακών πολιτικών με στόχο την προώθηση λύσεων που βασίζονται στην έρευνα και στην καινοτομία, καθώς και τον μετριασμό πιθανών απειλών· αυτές οι δράσεις μπορεί να περιλαμβάνουν διάφορες συνεργατικές μορφές όπως οι αποστολές στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», οι ευρωπαϊκές συμπράξεις, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΚΓΚ του ΕΙΤ), οι κοινές πρωτοβουλίες προγραμματισμού, η στήριξη σε πολυμερείς συμμαχίες και άλλες δράσεις, και θα μπορούσαν να αναληφθούν για την αντιμετώπιση νέων και συνεχιζόμενων προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, η ενεργειακή και η ψηφιακή μετάβαση, η μετανάστευση, η ρύπανση από πλαστικά, ο καρκίνος ή οι απειλές για τη δημόσια υγεία· οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να βασίζονται στη συμβολή ολόκληρου του φάσματος των επιστημονικών πεδίων, καθιστώντας δυνατή την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προκλήσεων· μπορούν να αντλήσουν εμπειρίες από υφιστάμενες πρωτοβουλίες συντονισμού όπως το στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών (σχέδιο ΣΕΤ) και το παράδειγμα της πρωτοβουλίας ERAvsCorona, η οποία κατέδειξε τη σημασία της κινητοποίησης της συνδυασμένης ισχύος μέσω του στενού συντονισμού, του από κοινού σχεδιασμού, της συνεργασίας, της ανταλλαγής δεδομένων και της από κοινού χρηματοδότησης μεταξύ της Ένωσης, των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών για την ταχεία ανταπόκριση σε έναν κοινό στόχο·
- η) **Συνέργειες μεταξύ της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας, της εκπαίδευσης και του θεματολογίου δεξιοτήτων της ΕΕ:** Η έρευνα και καινοτομία και η (ανώτατη) εκπαίδευση αποτελούν βασικές κινητήριες δυνάμεις της καινοτομίας και της δημιουργίας, διάδοσης και χρήσης γνώσεων. Απαιτούνται δράσεις για την ανάπτυξη και αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ του EXE και του ευρωπαϊκού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (EXTE), ιδίως μέσω ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υποδομών, καθώς και του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας και των κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας του (ΚΓΚ του ΕΙΤ)· για την παροχή καθοδήγησης και στήριξης στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά τη μετάβαση του συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης προς αυξημένη συνεργασία, ένταξη, αριστεία και ψηφιοποίηση, μεταξύ άλλων υποστηρίζοντας την περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο» ως δοκιμαστικού πεδίου για σύγχρονα και προσανατολισμένα προς το μέλλον ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς στην Ένωση· και για την ανάπτυξη και την εφαρμογή πρωτοβουλιών με στόχο τον εφοδιασμό των

ερευνητών με όλες τις δεξιότητες που απαιτούνται από την αγορά εργασίας, καθώς και με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση μέσω στοχευμένης κατάρτισης·

- θ) Συνέργειες μεταξύ της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας και της βιομηχανικής πολιτικής προκειμένου να ενισχυθούν τα οικοσυστήματα καινοτομίας: Η έρευνα και καινοτομία και η ευέλικτη βιομηχανία αποτελούν δύο βασικές κινητήριες δυνάμεις της ανταγωνιστικότητας και της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας. Επομένως, απαιτούνται δράσεις για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ του ΕΧΕ και της επικαιροποιημένης βιομηχανικής στρατηγικής⁶, ιδίως μέσω υποδομών έρευνας και τεχνολογίας, ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης (ΑΕΙ), συμπράξεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των ΚΓΚ του ΕΙΤ, βιομηχανικών συμμαχιών και κοινών χαρτών πορείας βιομηχανικής τεχνολογίας (από τη βασική έρευνα ως την ανάπτυξη) σε βασικούς στρατηγικούς τομείς· οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να αναπτυχθούν από κοινού με τα κράτη μέλη, τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ) και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας και θα πρέπει να θέτουν σε προτεραιότητα συγκεκριμένους τομείς τεχνολογίας ώστε να συμβάλουν στην ευθυγράμμιση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων·
- ι) **Πιο ενεργή συμμετοχή των πολιτών και της κοινωνίας στην έρευνα και στην καινοτομία σε όλες τους τις διαστάσεις:** π.χ., η συμβολή και η ικανότητα άντλησης οφελών από τις απόψεις και τη συμμετοχή των πολιτών θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη και τον αντίκτυπο της έρευνας και της καινοτομίας στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων, θα διασφαλίσει μεγαλύτερη ποικιλία προσεγγίσεων για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας και θα φέρει την Ε&Κ εγγύτερα στην κοινωνία, ιδίως καθιστώντας την ίδια πιο αποδεκτή στους πολίτες και τις νέες λύσεις πιο προσιτές οικονομικά·

Ενίσχυση της πρόσβασης στην αριστεία στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση

- ια) Περισσότερες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις σε χώρες και περιφέρειες με χαμηλότερες επιδόσεις στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας: συνεπάγεται κινητοποίηση της ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης για επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία, σε συνδυασμό με στήριξη και συνδρομή για την ανάληψη των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων έρευνας και καινοτομίας·
- ιβ) **Συνέργειες μεταξύ ενωσιακών, εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων χρηματοδότησης:** πρέπει να ενθαρρυνθούν και να ενισχυθούν οι συνέργειες μεταξύ των μηχανισμών χρηματοδότησης της Ένωσης και των εθνικών και περιφερειακών μηχανισμών χρηματοδότησης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, ιδίως μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», της πολιτικής συνοχής και του μηχανισμού ανθεκτικότητας και ανάκαμψης·

⁶ Επικαιροποίηση της νέας βιομηχανικής στρατηγικής του 2020: προς μια ισχυρότερη ενιαία αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης [COM(2021)350 final].

- ιγ) Αύξηση των συνεργατικών δεσμών και της ενσωμάτωσης βάσει αριστείας των οργανισμών που διεξάγουν έρευνα από χώρες με χαμηλότερες επιδόσεις στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας σε ευρωπαϊκά επιστημονικά δίκτυα και οικοσυστήματα καινοτομίας·

Προώθηση συντονισμένων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων έρευνας και καινοτομίας

- ιδ) Υποστήριξη στην απόδοση προτεραιότητας και την εξασφάλιση μακροπρόθεσμων επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας και μεταρρυθμίσεων πολιτικής: σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό), συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων και των ρητρών πειραματισμού· ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγησή τους θα πρέπει να συμβαδίζουν ώστε να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες και ο αντίκτυπος·
- ιε) **Συντονισμός των επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας:** υποστηρίζοντας τον εντοπισμό και την υλοποίηση του δυναμικού για συντονισμένες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ενισχυθεί η διάσταση του EXE σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης στην Ένωση και να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός του προς όφελος των συστημάτων επιστήμης και καινοτομίας της Ένωσης.

3. ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- (3) Να δώσουν προτεραιότητα στις επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες του EXE και να παράσχουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και την απαραίτητη στήριξη για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, θέτοντας ρεαλιστικούς, αλλά φιλόδοξους ενωσιακούς και εθνικούς εθελοντικούς στόχους για επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης:
- α) οι δημόσιες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και οι ιδιωτικές επενδύσεις έρευνας και καινοτομίας απαιτούν το κατάλληλο πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητάς τους και τη διασφάλιση οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου· αντιστρόφως, η μεταρρύθμιση του πλαισίου πολιτικής για την έρευνα και καινοτομία ή η εφαρμογή ενός μετασχηματιστικού θεματολογίου απαιτεί την κινητοποίηση των κατάλληλων πόρων (π.χ. χρηματοδότηση, ανθρώπινοι πόροι, δεξιότητες, ερευνητικές θέσεις) για την προώθηση της αλλαγής και τη βελτίωση των επιδόσεων και των αποτελεσμάτων του συστήματος έρευνας και καινοτομίας·
- β) οι επενδυτικοί στόχοι έρευνας και ανάπτυξης όχι μόνο δίνουν ώθηση στον συνολικό ρυθμό αύξησης των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης, αλλά και αντικατοπτρίζουν πιο ποιοτικούς στόχους όσον αφορά επιστημονικούς, τεχνολογικούς, κοινωνικούς ή βιομηχανικούς προσανατολισμούς· αυτό ισχύει ιδίως για τις δημόσιες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης που στηρίζουν τις προτεραιότητες του EXE, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων των εθνικών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής οικονομίας και της διττής μετάβασης·

- (4) Να επιβεβαιώσουν την πρόθεσή τους να αυξήσουν τις επενδύσεις στην έρευνα και στην ανάπτυξη σε επίπεδο Ένωσης κατά τον ακόλουθο τρόπο:
- α) να αυξήσουν τις συνολικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στο 3 % του ΑΕΠ της ΕΕ («στόχος του 3 %»).
 - β) να αυξήσουν τη συνολική δημόσια προσπάθεια για έρευνα και ανάπτυξη στο 1,25 % του ΑΕΠ της ΕΕ έως το 2030.
 - γ) να αυξήσουν το μερίδιο των εθνικών δημόσιων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης που έχουν δεσμευτεί για κοινά προγράμματα, ερευνητικές υποδομές και ευρωπαϊκές συμπράξεις στο 5 % της εθνικής δημόσιας χρηματοδότησης E&A έως το 2030.
 - δ) αύξηση κατά 50 % των συνολικών δαπανών έρευνας και ανάπτυξης τα επόμενα 5 έτη για τα κράτη μέλη που υπολείπονται των μέσων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ.
- (5) Να καθορίσουν, σε εθελοντική βάση, εθνικούς επενδυτικούς στόχους για τα εξής:
- α) προβλεπόμενη δημόσια προσπάθεια στην έρευνα και στην ανάπτυξη, εκφραζόμενη ως ποσοστό του ΑΕΠ.
 - β) ποσοστό των εθνικών δημόσιων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης που έχουν δεσμευτεί για κοινά προγράμματα, ερευνητικές υποδομές και ευρωπαϊκές συμπράξεις.
 - γ) αναμενόμενη αύξηση των συνολικών δαπανών έρευνας και ανάπτυξης για όσα κράτη μέλη υπολείπονται των μέσων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ.

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

- (6) Να εφαρμόσουν ενισχυμένο μηχανισμό παρακολούθησης και συντονισμού ώστε να διασφαλιστεί πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίτευξης των προτεραιοτήτων του EXE. Απαιτούνται τα εξής:
- α) Συντονισμός και στήριξη σε επίπεδο Ένωσης, από τα στάδια του στρατηγικού προγραμματισμού και του σχεδιασμού έως τα στάδια της υλοποίησης και της παρακολούθησης, μέσω μιας σειράς απλούστερων και λιγότερο επαχθών εργαλείων και διαδικασιών πολιτικής:
 - **Κοινό θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE**, το οποίο καθορίζει τις από κοινού συμφωνηθείσες δράσεις του EXE που θα υλοποιηθούν κατά τρόπο συντονισμένο προς στήριξη των κοινών αρχών για την έρευνα και την καινοτομία και των προτεραιοτήτων του EXE που ορίζονται στο παρόν σύμφωνο. Το θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE θα πρέπει να είναι σαφές και εφαρμόσιμο, καθορίζοντας και περιγράφοντας κάθε δράση ενόψει της εφαρμογής του (σε επίπεδο Ένωσης και/ή σε εθνικό επίπεδο).

- **Ειδική διαδικτυακή πλατφόρμα πολιτικής για τον EXE** για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με i) την εφαρμογή του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE (σε επίπεδο Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο) και ii) άλλες επενδύσεις, μεταρρυθμίσεις και δραστηριότητες που στηρίζουν τις αρχές και τους τομείς προτεραιότητας του EXE, όπως καθορίζονται στο παρόν σύμφωνο·
 - **Πίνακας αποτελεσμάτων EXE**, ο οποίος παρακολουθεί την πρόοδο στην επίτευξη των στόχων του EXE σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο μέσω ενός συνδυασμού δεικτών και ποιοτικών αναλύσεων που σχετίζονται με τις προτεραιότητες του EXE. Ο πίνακας αποτελεσμάτων EXE θα πρέπει να επικαιροποιείται τακτικά·
 - **Τακτικοί πολιτικοί διάλογοι μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής** —τόσο διμερώς όσο και πολυμερώς— για τη στήριξη της εφαρμογής του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE, ιδίως μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και διαδικασιών αμοιβαίας μάθησης, πραγματοποιούνται στο φόρουμ του EXE για τη μετάβαση. Η Επιτροπή θα παράσχει περαιτέρω στήριξη μέσω του μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής (ΜΥΠ) του προγράμματος «Ορίζων» και του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (MTY).
- β) Κοινή συμφωνία της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με ένα κοινό θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE, που θα ενημερώνεται από τον πίνακα αποτελεσμάτων EXE και τις στρατηγικές συμβουλές που παρέχει η Επιτροπή Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC), και μετά τη δέουσα συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών. Το φόρουμ του EXE για τη μετάβαση προετοιμάζει το σχέδιο θεματολογίου πολιτικής για τον EXE.
- γ) Μετά τη συμφωνία σχετικά με το θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματά τους που συμβάλλουν στην υλοποίηση του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE και συνεισφέρουν ευρύτερα στις αρχές και τις προτεραιότητες που καθορίζονται στο παρόν σύμφωνο. Περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των τρεχουσών πολιτικών και προγραμμάτων και τον προγραμματισμό μελλοντικών, ανταλλάσσονται δε μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας πολιτικής για τον EXE.
- δ) Η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή του θεματολογίου πολιτικής για τον EXE σε εθνικό επίπεδο και δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με την πορεία της εφαρμογής του EXE, συμπεριλαμβανομένων μεμονωμένων εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο κάθε κράτους μέλους. Αυτό θα αποτελέσει τη βάση για τη διεξαγωγή τακτικού διαλόγου πολιτικής μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*